

Dönem : 5
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 141

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 Sayılı Kanunla Değişik Ek Geçici 8 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ile Ankara Milletvekili İsmail Hakkı Köylüoğlu, Ankara Milletvekili İsmail Hakkı Köylüoğlu ile 6 Arkadaşının Aynı Kanunu Değiştiren Kanun Teklifleri, Yozgat Milletvekili Mevlüt Güngör Erdinç, C. Senatosu Adana Üyesi Kemâl Sarıbrahimoğlu'nun, Hâkim, Savcı, Anayasa Mahkemesi, Danıştay ve Sayıştay Üyeleri, Anayasa Mahkemesi Raportör, Danıştay Raportör, Kanunsözcüsü ve Başyardımcıları ile Sayıştay Raportör ve Savcılarının Maaş ve Tazminatlarına İlişkin Kanun Teklifleri ve Adalet ve Plan Komisyonları Raporları. (1/161, 2/121, 2/314, 2/502, 2/511)

TC

Başbakanlık

16.6.1978

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 101-236/06977

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 14.6.1978 tarihinde kararlaştırılan «657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici 8 nci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki Kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Anayasamızın 134 nci maddesinde, hâkimlerin nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri gibi her türlü özlük haklarının kanunla düzenleneceği öngörülmüştür.

Bunun gibi hâkim ve savcılara ilk defa ödenek verilmesini sağlayan 5017 sayılı Kanunun gerekçesinde de «Yargıçların kanunla gösterilenlerden başka genel ve özel hiçbir görev alamamaları Anayasanın 57 nci maddesinin koymuş olduğu bir esastır. Diğer bütün Devlet memurlarından farklı olarak yargıçlık mesleğinde bulunanları kayıtlayan bu hüküm, yargı erkinin Anayasa hükümleri dahilinde kullanılmasını sağlamayı hedef tutmuş, buna karşılık 56 nci maddede de yargıçların aylık ve ödeneklerinin özel hükümlere bağlanacağını kabul etmiştir. Cumhuriyetin kuruluşundan beri devamlı bir inkişaf kaydetmiş olan adalet cihazı, tasarının kanuniyet iktisabı halinde bu yeni tedbirlerden de faydalanarak, bütün teşkilatı ileri bir görüşün icaplarına göre düzenleme yoluna gidilmiş olan teşekkülleri ve bu hususta alınacak tedbirleri geniş mikyasta kolaylaştırmış olacaktır. Cemiyet içinde adalete herkesin her an muhtaç olduğu inkâr edilemez bir hakikattir. Bundan dolayı adaletin hürmet telkin etmesi ve itimat ilham eylemesi şarttır. Adli kudret kadar vatandaşlar üzerinde doğrudan doğruya müessir olan hiçbir kuvvet mevcut olmadığından hâkimler verdikleri kararlar içtimai nizamı tesis vazifesini yüklenmiş olurlar ve tek bir kararda vukua gelecek olan adaletsizlik

âmmeye tevcih olunmuş bir tehdit mahiyeti arz eder. İşte bunun içindir ki Anayasamızın 57 nci maddesinde yargıçların kanunen kendilerine verilmiş görevlerden başka hiçbir vazife deruhte etmeyecekleri esası konmuş, bu suretle diğer Devlet memurlarından ayrı olarak yargıçlar kayıtlanmış bulunmaktadır. Bu suretle kaza erkinin Anayasa hükümleri dairesinde kullanılması emniyet altına alınmak istenmiştir.» şeklinde ifade edilmiş bulunmaktadır.

Bunlardan ayrı olarak Hükümet programında; bağımsız yargı organlarının etkenliği artırılacak, yargı işlemlerinin hız kazanması için yeni yasal düzenlemeler yapılacaktır. «... Hâkimlerin, savcılarının ve tüm adalet görevlilerinin tam bir güvenlikle, huzurla ve maddi sıkıntı çekmeksizin görev yapabileme olanakları genişletilecektir....» denilmek suretiyle, aylık ve ödeneklerin geçen zaman içinde yeniden ele alınmasında büyük bir zaruret olduğu ortaya konulmuştur.

Esasen son zamanlarda değişik partilere mensup sayın parlamenterler tarafından verilmiş ve Bütçe komisyonlarına intikal etmiş aynı konuda pek çok kanun teklifi bulunmaktadır.

Bu nedenle Anayasada yer alan ve ilgili konularda mevcut hükümler ve yapılan tekliflerin ışığı altında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici 8 nci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkralarının yeniden düzenlenmesi yoluna gidilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 ve 1897 sayılı Kanunlarla değiştirilen ek geçici 8 nci maddesiyle Anayasa Mahkemesi raportörleri ile hâkimlik ve savcılık mesleğinde bulunanlar Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ile Sayıştay savcı ve yardımcılarının intibaklarının ne şekilde yapılacağı ve bunların aylıklarının ne şekilde hesaplanacağı bir esasa bağlamış ve bu arada 3 ncü ve 4 ncü fıkraları ile de derecelerine göre bu meslek mensuplarının göstergelerine eklenecek rakamları tespit etmiş bulunmaktadır.

Buna göre Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri, birinci sınıf hâkim ve Cumhuriyet Savcıları ile Danıştay ve Sayıştay Kanunlarına göre 1 nci derece kadroda bulunanlar 1 nci derecenin son kademesi olan 1 000 göstergesine intibak etmişler ve aylık ödemeleri bu gösterge rakamına ilave edilecek 200 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktarın esas olacağı belirlenmiştir.

Diğer yargı mensuplarının ise 9, 8 ve 7 nci dereceler için gösterge rakamına ilave edilecek 100; 6, 5 ve 4 ncü dereceler için gösterge rakamına ilave edilecek 150; 3, 2 ve 1 nci dereceler için gösterge rakamına ilave edilecek 200 rakamı esas alınmak suretiyle bulunacak katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınmıştır.

Bu miktarlar gerek 1327 ve gerekse 1897 sayılı Kanunların yürürlüğe girdiği tarihte en yüksek Devlet memuru aylığına tekabül etmekte idi.

Esasen tarihi gelişim itibariyle yargı mensupları ile yargı kuruluşlarında görev alanların aylıkları görevlerinin önemi ve sorumlulukları nedeniyle her dönemde o dönemde de yürürlükte bulunan mevzuat gereğince en üst düzeydeki Devlet memurları aylığı seviyesinde tutulmuştur. Bu tatbikat bütün yabancı devletlerde de daha üst seviyededir.

Ancak 11 . 7 . 1975 tarihinde yürürlüğe konulan 1923 sayılı Kanunla değiştirilen 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 137 nci maddesinde kıdemli albayların gösterge rakamlarına 200, tuğgeneral ve tuğamirallerin gösterge rakamlarına 300, tümgeneral ve tümamirallerin gösterge rakamları 400, korgeneral ve koramirallerin gösterge rakamlarına 500, orgeneral ve oramirallerin gösterge rakamlarına 600 ek gösterge rakamı uygulanması kabul edilmiştir.

Böylece sözü edilen 1923 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesine kadar Anayasamızın yüksek hâkim olarak nitelediği Anayasa Mahkemesi Başkan ve Üyeleri, Yargıtay Başkan ve Üyeleri, birinci sınıf hâkim ve savcılar ve Danıştay Başkan ve Üyeleri ile askerler arasında eşitlik esası muhafaza edilmiş bulunmakta iken 1923 sayılı Kanunla bu eşitlik bozulmuş ve orgeneral ve oramiral seviyesinde maaş alan yargı organları Başkan ve Üyeleri yönünden kıdemli albay düzeyine indirilmiştir.

Öte yandan 1923 sayılı Kanunla değiştirilen 137 nci madde ile askeri hâkim sınıfından general ve amirallere uygulanan ek gösterge sebebiyle hâlen tuğgeneral ve tümgeneral rütbelerinde bulunan askeri Yargıtay ve askeri yüksek idare mahkemesi başkanlarının ek göstergesi Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay

ve Sayıştay Başkan ve Üyeleri ile birinci sınıf hâkim ve Cumhuriyet savcılarının üzerine çıkmış ve rütbe artışına göre bu farklılık üç katı olabilmıştır.

Böylece durum açık bir eşitsizliğe düşmüştür. Görevi yönünden aynı durumda olan askeri ve sivil yüksek mahkemelerin hâkimlerine ait ödeme statülerinde dengesizlik doğurmuştur. Kaldı ki, 521 sayılı Danıştay Kanununun 8 nci maddesi gereğince askeri personelden Danıştay üyeliğine seçilecek olanların «tuğgeneral ve tuğamiral veya daha yüksek rütbelerde generallik veya amirallik» yapmış olmaları şarttır. Bu durumda general ve amiral rütbesinde olan askeri kişilerin daha aşağı bir aylıkla Danıştay'da görev almaları beklenemez ve kanunun bu maddesi fiilen işlemez. Aynı durum Anayasa Mahkemesi için de varittir. General veya amiral rütbesinde olan bir asker kişi, Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilse dahi aşağı aylıklı olan bir göreve fiilen gelmeyecektir.

Ayrıca Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda yapılan bu değişiklik Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa da yansımış olduğundan, görevde iken olduğu gibi emekliye ayrıldığında da sivil yargı mensuplarının emekli aylık ve ikramiyeleri de farklılık arz eden bir duruma düşmüş olmaktadır.

1923 sayılı Kanun askeri personel yönünden bu türlü ayrıcalıkları getirdiği gibi Devlet Memurları Kanununun verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan kararnameleri uygulamaları da ayrıcalık yaratmıştır. Şöyle ki :

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun zam ve tazminatlarla ilgili ek maddesine göre Devlet memurlarına, bu gün için iş riski, iş gücülüğü, mali sorumluluk tazminatı, teminindeki güçlük zammı olarak miktarları 9 600. liraya varan ödemeler yapılmaktadır.

Bu yan ödemelerin Bakanlar Kurulu kararları ile sağlık ve teknik hizmetler sınıfına % 50 fazla olmak üzere ödenmesi kabul edilmiştir. Nitekim konu ile ilgili 11 Haziran 1976 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 7/12070 sayılı, 18 . 5 1977 günlü Resmi Gazetede yayınlanan 7/13364 sayılı Bakanlar Kurulu kararları bunun açık bir örneğidir. Bu yan ödemeler yukarıda zikredilen askeri personele daha fazla miktarda olmak üzere her yıl Bütçe Kanununa müsteniden çıkarılan kararnamelerle ödenmektedir.

Bunun yanında, yine Bütçe Kanunları ile Üniversite veya diğer öğretim kuruluşlarında ki öğretim üyelerine ve yardımcılarına maaşlarının % 80 oranında ödenek verilmesi ve kuruluş gelişmesinde güçlük çekilen üniversitelerdeki profesörlere 7 500, doçentlere 5 000 ve asistanlara 3 500 lira (Kuruluş ve gelişme güçlüğü ödenği) tediyesi kabul edilmiştir.

Aynı şekilde Bütçe Kanununda Üniversite mensupları için ek ders ücreti tanınmış bulunmaktadır.

Hâkim ve savcılar ile diğer yargı kuruluşları mensupları bu türlü zam ve tazminatlardan ek gelir mahiyetinde olan vekâlet ikinci görev ve fazla çalışma ücretlerinden yararlanmamaktadırlar.

Bu sebeple yargı mensuplarının göstergelerinin kendi aralarında hiyerarşik bir düzen içerisinde yeniden düzenlenmesi zorunlu hale gelmiş bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇESİ

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ilk olarak 1327 sayılı Kanunla eklenen ve daha sonraki tarihlerde çıkarılan kanun hükmündeki kararnameler ve nihayet 1897 sayılı Kanunla değişikliğe uğrayan ek geçici 8 nci maddenin genel yapısı ve intibaklar için getirdiği esaslar bu defa da aynen muhafaza edilmiştir. Bu sebeplerle ek geçici 8 nci maddenin 1 ve 2 nci fıkrasında bir değişikliğe gidilmemiştir.

Genel gerekçede belirtilen hususlar nazara alınarak :

1. 9, 8 ve 7 nci derecelerin kademelerinde bulunanların gösterge rakamları 100'den 150'ye,
2. 6, 5 ve 4 ncü derecenin kademelerinde bulunanların gösterge rakamları 150'den 200'e.
3. 3 ve 2 nci derecelerin kademelerinde bulunanların gösterge rakamları 200'den 300'e.
4. 1 nci derecenin kademelerinde bulunanların gösterge rakamları 200'den 400'e.

Hâkimler Kanununa göre birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilmiş olup da birinci derece maaş alanlarla Danıştay ve Sayıştay üyeliğine seçilme hakkını kazanmış olup da birinci derece aylığını almış olanların gösterge rakamları 200'den 500'e çıkarılmıştır.

Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri ile Yargıtay Başkan ve üyeleri ve C. Başsavcısı, Danıştay ve Sayıştay Başkan ve üyeleri ile Danıştay Başkanunözcüsü ve Sayıştay Savcısının göstergeleri de 200'den 600'e yükseltilmiş bulunmaktadır.

Bu suretle her derecedeki yargı kuruluşu mensupları kendi aralarında aşağıdan yukarıya doğru derece ve liyakat esasına göre bir sıralamaya tabi tutulmuş ayrıca eski kanundaki 1 000 gösterge tabiri yerine birinci derecenin son kademe aylığı deyimi kullanılmak suretiyle de gösterge tablosunda bu yönde yapılacak değişikliklerin bu maddede yeni bir değişikliğe gerek olmadan yansımaları sağlanmış bulunmaktadır.

Üçüncü madde ile kanunun yürürlük tarihi tespit edilmiştir.

Dördüncü madde de yürütmeye dairdir.

Yozgat Milletvekili Mevlüt Güngör Erdinç'in, Hâkim, Savcı, Anayasa Mahkemesi, Danıştay ve Sayıştay Meslek Mensuplarının ve Anayasa Mahkemesi Raportör, Danıştay Raportör, Kanunözcüsü ve Başyardımcıları ile Sayıştay Savcı ve Yardımcılarının Maaş ve Tazminatlarına İlişkin Yasa Önerisi. (2/121)

Millet Meclisi Başkanlığına

Hâkim, Savcı, Anayasa Mahkemesi, Danıştay ve Sayıştay meslek mensuplarının ve Anayasa Mahkemesi Raportör, Danıştay Raportör, Kanunözcüsü ve başyardımcıları ile Sayıştay Savcı ve yardımcıların maaş ve tazminatlarına ilişkin yasa önerisi, gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

25 . 10 . 1977

Yozgat Milletvekili
Mevlüt Güngör Erdinç

G E R E K Ç E

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 ve 1897 sayılı Kanunlarla değiştirilen ek geçici 8 nci maddesi ile Hâkim, Savcı ve bu sınıftan sayılanların yeni getirilen esaslar karşısında intibaklarının ne şekilde yapılacağı bir esasa bağlanmış ve bu arada birinci sınıf hâkimlerin aylıklarının 1 nci derecenin son kademesi olan 1 000 göstergesine eklenecek 200 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktarın esas olacağı belirlenmiştir.

Gerek 1327, gerekse 1897 sayılı Kanunla kabul edilen bu miktar Devlet Memurları Kanunu yönünden en yüksek Devlet memuru aylığına tekabül etmekte idi.

Ancak, 11 . 7 . 1975 gününde yürürlüğe konulan 3 . 7 . 1975 gün ve 1927 sayılı Kanunla değiştirilen 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 137 nci maddesinde; Kıdemli Albayların gösterge rakamları 200, Tuğgeneral ve Tuğamirallerin gösterge rakamları 300, Tümgeneral ve Tümamirallerin gösterge rakamları 400, Korgeneral ve Koramirallerin gösterge rakamı 500, Orgeneral ve Oramirallerin gösterge rakamı 600'e yükseltilmiştir.

Böylece sözü edilen 1923 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesine kadar Anayasamızın Yüksek Hâkim olarak nitelediği Yargıtay Başkan ve üyeleri ile birinci sınıf Savcılar ek gösterge olarak Orgeneral ve Oramiral seviyesinde maaş alırlarken, bu eşitlik tamamen bozulmuş ve Yüksek Mahkeme Başkanı ve üyelerinin aylıkları kıdemli Albay düzeyine indirilmiştir.

Öte yandan, 926 sayılı Kanunun 1923 sayılı Kanunla değişik 137 nci maddesinde askeri hâkim sınıfından General ve Amiraller bakımından da eşit rütbedeki General ve Amirallere bu madde ile tahsis olunan ek gösterge rakamlarının uygulanması kabul edilmiş olduğundan, halen Tümgeneral, Tuğamiral rütbesinde bulunan Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemeleri Başkan ve üyelerinin ek göstergeleri birinci sınıf hâkim ve savcılarının üstüne çıkmış olduğu ortadadır.

Böylece, 1975 yılından itibaren yeni düzen yargı mensupları arasında eşitliği bozmuş, bunun sonucu askeri ve sivil personel statüleri arasında dengesizlik ya attığı gibi, yargı mercileri yönünden de askeri yargı lehine bir fark yaratılmıştır.

Kaldı ki, 1923 sayılı Kanunla 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda yapılan değişiklik, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa da yansımış olduğundan, görevde iken olduğu gibi, emekliye ayrıldığında da, 300 + 400 + 500 + 600 ek gösterge rakamları emeklilik yönünden de müktesep hak olarak alınmış olduğundan, yargı mensuplarının emekli aylık ve ikramiyeleri de farklılıklar arz eder bir duruma düşmüştür.

1923 sayılı Kanunla Askeri Personel yönünden bu tür ayrıcalıklar getirilirken, 1970 sayılı «1976 yılı Bütçe Kanunu» nun 51 nci maddesinde;

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 1327 sayılı Kanunun 71 nci maddesi ile getirilen değişik ek maddeye göre verilecek iş güclüğü zammı, ayda 2 700 lira, iş riski zammı ayda 1 500 lira, mali sorumluluk tazminatı ayda 900 lira ve teminindeki güçlük zammı ayda 4 500 lira olarak tespit edilmiştir. Görülüyor ki, yan ödemeler olarak bir memura toplam 9 600 liraya kadar ödeme yapılması imkân dahiline girmiş bulunmaktadır.

Konu ile ilgili ve 11 Haziran 1976 tarihli Resmi Gazetede ilan edilen 7/12070 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinde ayrıca Sağlık Hizmetleri Sınıfı ile Teknik Hizmetler Sınıfı yönünden % 50 oranında fazlalık kabul edilmiştir. Şöyle ki, söz konusu kararname nin 5 nci maddesinde «a» bendinde;

Teknik Hizmetler Sınıfına dahil personelden 1976 yılı programında yer alan öncelikli yerlerde görev yapanlara, ilgili bölümlerinde gösterilen temininde güçlük zamlarında ilgili bakanın onayı ile % 50 nispetine kadar ilave yapılacağı,

«b» bendinde ise;

Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirildiği yerlerde çalışan personel, bölümlerinde gösterilen teminindeki güçlük zamlarına ilgili bakanın onayı ile % 50 nispetine kadar ilave yapılacağı,

Kabul edilmiştir.

Bunun yanında, yine 1976 bütçe kanununun 52 nci maddesi ile 1765 sayılı Üniversiteler Personel Kanununun 15 nci maddesine göre kuruluş ve gelişmesinde güçlük çekilen Üniversite veya diğer öğretim kuruluşlarında ödenek verilmesi yanında birinci derecede üniversite ve öğretim kuruluşu olarak kabul edilen yerlerde profesörlere 7 500, doçentlere 5 500 ve asistanlara 2 500 lira (Kuruluş ve gelişme güclüğü ödeneği) verilmesi kabul edilmiştir.

Hâkim ve savcılar bu tür zam ve tazminatlardan yararlanmadıkları gibi, aynı şekilde ek gelir mahiyetinde olan vekalet görevi, ikinci görev, fazla çalışma ücretleri gibi hükümler de aynı yargı mensuplarına uygulanmaktadır.

Bu sebeplerle birinci sınıf hâkim ve savcılarla diğer derecedeki hâkim ve savcılarının ek göstergeleri yeni bir şekilde bağlanarak adalet ve hakkaniyetin gereği ve yargı gücünün mahiyet ve amacına uygun bir seviyeye çıkarılmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ilk defa 1327 sayılı Kanunla eklenen ve daha sonraki tarihlerde kanun hükmündeki kararnameler ve nihayet 1897 sayılı Kanunla değişikliğe uğrayan ek geçici 8 nci maddenin yapısı; intibaklar için getirdiği esaslar bu defa da müessesenin mahiyetine uyduğu ölçüde muhafazaya çalışılmıştır.

Genel gerekçede belirtilen hususlar nazara alınarak;

1. 8 ve 7 nci derecenin kademelerinde bulunan yargı mensuplarının + 100 olan ek göstergesi, bu tasarı ile + 200'e,
2. 6, 5 ve 4 ncü derecenin kademelerinde bulunanların ek göstergeleri, + 150'den + 250'ye,

3. 3 ve 2 nci derecenin kademelerinde bulunanların ek göstergeleri, + 200'den + 300'e,

4. 1 nci derecenin 1, 2 ve 3 ncü kademelerinde bulunanların ek göstergeleri + 200'den + 400'e; son kademelerinde bulunanların ek göstergeleri + 500'e;

Hâkimler Kanununa göre birinci sınıfa ayrılmış bulunanların ek göstergeleri + 200'den + 400'e,

5. Hâkimler Kanununa göre birinci sınıfa ayrılmış olup da, birinci sınıfta üç yılını bitirenler Yargıtay'a seçilme hakkını iktisap ettiklerinden, bu hakkı muhafaza ettikleri sürece ek göstergeleri + 200'den, + 500'e, Çıkartılmıştır.

Yargıtay'a seçilme hakkını bilâhara kaybedenlerin ek göstergeleri, bu tarihten itibaren 400 üzerinden hesap edilecektir.

6. Birinci sınıf hâkim ve savcılarının ek göstergeleri de + 200'den + 600'e yükseltilmiş ve bu arada birinci derecenin son kademesi olan 1 000 göstergesi tabiri yerine sadece birinci derecenin son kademe aylığı deyimini kullanılarak gösterge tablosunda bu yönde yapılacak değişikliğin bu maddede de yeni bir değişikliğe gerek olmadan aynen yansımaları sağlanmış bulunmaktadır.

Ayrıca, yargı görevi ifa eden vatandaşların aylık ve tazminatları arasında da adalet ve eşitlik temin edici ve bu hükümlere mütenazır hükümler sevk edilmiştir.

Tazminatlar, vergi, resim ve harçlardan muaf tutulmuştur. Zira görevin özelliği, ağırlığı maaştan ayrı bir tazminatı gerektirdiğine göre; vergiden ayrı tutulması da adalet ve hakkaniyete ve müessesenin mahiyetine ve sosyal ve ekonomik açıdan vergi hukukunun genel ilkelerine uygundur.

Yargıçların gördüğü görevlerin özelliği itibarıyla yıpratıcı olması ve dünya standartlarına göre bir yargıca düşen iş miktarının çok çok fazla bulunması ve bu nedenle; gece gündüz, Cumartesi, Pazar, demeden çalışmakta oluşları nedeniyle bütün medeni dünyada olduğu gibi, yüksek bir hayat düzeyine değilse bile asgari geçimlerini temin edecek ve onurlarıyla yaşamalarını mümkün kılacak bir maaş ve tazminatın verilmesinde zaruret ve fayda vardır.

Anayasanın 7 nci maddesine göre, üç güçten biri olan yargının, icra ve teşrii güçten ve bu gücün başlarından daha aşağı bir maaş ve tazminat alması, «güçler ayrılığı» prensibine de aykırıdır.

Bu nedenlerle gösterge rakamlarında mütevazı bazı yükseltmeler yapılması uygun görülmüştür.

Gerek icra gücünün başı bulunan Başbakan ve bakanlara ve gerekse teşrii gücün başları olan makam sahiplerine makam tazminatı verilmekte bulunmaktadır. Bunlara mütenazır olarak ve temsil, görev ve külfetlerini de bir ölçüde karşılamak üzere, yargının başı olan zatlara maaş ve tazminatlarının dışında makam tazminatı verilmesi öngörülmüştür.

Bu ödeneklerin de her türlü resim, harç ve vergiden muaf olması doğaldır.

Askeri yargının mahiyeten aynı görevleri yapması itibarıyla, bu yasa hükümlerinden faydalanması hükmü getirilmiştir.

Anayasa hükmü gereği olarak yargıçlar için ayrı yasa gerektiğinden ve 657 sayılı Yasanın icranın emri ve kumandası altındaki memurları ilgilendirdiğinden, 657 sayılı Yasanın ek geçici 8 nci maddesi hükmü ilga edilerek yeni ve müstakil bir yasa olarak tanzimi uygun görülmüştür. Bu suretle, Anayasaya aykırı bir tatbikat sona erdirilmiş bulunmaktadır.

YOZGAT MİLLETVEKİLİ MEVLÜT GÜNGÖR ERDİNÇ'İN TEKLİFİ

Hâkim, Savcı, Anayasa Mahkemesi, Danıştay ve Sayıştay Meslek Mensuplarının ve Anayasa Mahkemesi Raportör, Danıştay Raportör, Kanunsözcüsü ve Başyardımcıları ile Sayıştay Savcı ve Yardımcılarının Maaş ve Tazminatlarına İlişkin Yasa Önerisi

MADDE 1. — Anayasa Mahkemesi raportörleri ile hâkimlik ve savcılık mesleğinde, bu meslekten sayılan görevlerde bulunanların ve Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ile Sayıştay Savcı ve yardımcılarının aylıkları, 657 sayılı Yasadaki esaslar gereğince; fiilen almakta buldukları aylıkların derecelerinin gösterge tablosunda, tekabül ettiği derecelere intibak ettirilerek suretiyle hesaplanır. 44 sayılı Kanunun 18 nci maddesinin son fıkrasındaki geçici raportörlere ilişkin ödenek hükmü mahfuzdur.

Bunların kademelerinin tespiti, intibaklarını esas aylıklarında geçirdikleri süre esas alınarak ve bu sürenin her bir yılı için bir kademe verilerek suretiyle yapılır. Artan yıl kesirleri girdikleri kademede geçmiş sayılır.

Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyelerin, Danıştay ve Sayıştay kanunlarına göre birinci derece kadroda bulunan Başkan ve üyeleri gösterge tablosunun birinci derecesinin son kademesi olan 1 000 göstergesine intibak ederler ve aylık ödemeleri gösterge rakamına ilave edilecek 600 rakamından sonra bulunacak bu sayıların belli katsayı ile çarpılması suretiyle tespit edilir.

Anayasa Mahkemesi raportörlerinin, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ile Sayıştay Savcı yardımcılarının aylık ödemeleri buldukları derecedeki kademelerinin gösterge rakamına: 9, 8 ve 7 nci derece için 200; 6, 5 ve 4 nci derece için 250; 3 ve 2 nci derece için 300; 1 nci derecenin 1, 2, ve 3 nci kademeleri için 400; ve 1 nci derecenin son kademeleri için 500 rakamının ilavesinden sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması suretiyle tespit olunur.

Hâkimlik ve savcılık mesleğinde olanlar ile bu meslekten sayılan görevde bulunanların aylık ödemeleri buldukları derecedeki kademelerinin gösterge rakamına 8 ve 7 nci dereceler için 200; 6, 5 ve 4 nci dereceler için 250; 3 ve 2 nci dereceler için 300; 1 nci derecenin 1, 2 ve 3 nci kademeleri için 400; 1 nci derecenin son kademesi için 500 rakamının ilavesinden sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması suretiyle tespit olunur.

Hâkimler Kanununa göre birinci sınıfa ayrılmış olanların aylık ödemeleri; buldukları derece ve kademelerin gösterge rakamına ilave edilecek 400; birinci sınıfa ayrılmış olup da 3 yılını bitirmiş ve özel kanuna göre Yargıtay üyeliğine seçilme hakkını kaybetmemiş olanların buldukları derece ve kademelerin gösterge rakamına ilave edilecek 500; birinci sınıf hâkim ve Cumhuriyet savcılarının almakta oldukları birinci derecenin son kademesine ilave edilecek 600 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması suretiyle tespit edilir.

MADDE 2. — 1 nci maddede sözü geçen unvan ve memuriyet sahiplerine; brüt aylık toplamalarının % 50'si nispetinde net tazminat ödenir.

Bu maddeye göre ödenecek tazminat, her türlü vergiden muafır.

MADDE 3. — Ayrıca, Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay 1 nci Başkanları ile Yargıtay Başsavcılarında ayda 1 500 TL., Daire başkanlarına ve 1 nci Başkan yardımcılara ve Genel sekreterlerine ayda 1 000 TL. makam ödeneği verilir. Bu ödenekler de her türlü vergiden muafır.

MADDE 4. — Askeri Yargı mensupları da, sıfat, derece ve kademelerinin bu Yasaya uygun artırılmalarından faydalandırılırlar.

MADDE 5. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici 8 nci maddesi ile bu Kanuna muhalif Yasa hükümleri mülga'dır.

MADDE 6. — Bu Yasa 1 Mart 1977 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu Yasayı Maliye ve Adalet Bakanları yürütür.

C. Senatosu Adana Üyesi Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, Hâkim, Savcı, Anayasa Mahkemesi, Danıştay ve Sayıştay Üyeleri, Anayasa Mahkemesi Raportör, Danıştay Raportör, Kanunsözcüsü ve Başyardımcıları ile Sayıştay Raportör ve Savcılarının Maaş ve Tazminatlarına İlişkin Kanun Teklifi, (2/314)

15 . 7 . 1976

Millet Meclisi Başkanlığına

Hâkim, savcı ve benzeri görevlerde bulunanlara maaş ve tazminat verilmesine dair kanun teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerinizi saygı ile arz ederim.

7 . 6 . 1977

Adana Senatörü

Kemâl Sarıbrahimoğlu

G E R E K Ç E

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 ve 1897 sayılı kanunlarla değiştirilen ek geçici 8 nci maddesi ile hâkim, savcı ve bu sınıftan sayılanların yeni getirilen esaslar karşısında intibaklarının ne şekilde yapılacağı bir esasa bağlanmış ve bu arada birinci sınıf hâkimlerin aylıklarının 1 nci derecenin son kademesi olan 1 000 göstergesine eklenecek 200 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonucunda elde edilecek miktarın esas olacağı belirlenmiştir.

Gerek 1327, gerekse 1897 sayılı Kanunla kabul edilen bu miktar, Devlet Memurları Kanunu yönünden en yüksek Devlet memuru aylığına tekabül etmekte idi.

Ancak, 11 . 7 . 1975 gününde yürürlüğe konulan 3 . 7 . 1975 gün ve 1927 sayılı Kanunla değiştirilen 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 137 nci maddesinde, kıdemli albayların gösterge rakamları 200, tuğgeneral ve tuğamirallerin gösterge rakamları 300, tümgeneral ve tümamirallerin gösterge rakamları 400, korgeneral ve koramirallerin gösterge rakamı 500, orgeneral ve oramirallerin gösterge rakamı 600'e yükseltilmiştir.

Böylece sözü edilen 1923 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesine kadar Anayasamızın Yüksek Hâkim olarak nitelendiği Yargıtay Başkan ve üyeleri ile birinci sınıf savcılar gösterge olarak orgeneral ve oramiral seviyesinde maaş alırlarken, bu eşitlik tamamen bozulmuş ve Yüksek Mahkeme Başkan ve üyelerinin aylıkları kıdemli albay düzeyine indirilmiştir.

Öte yandan, 926 sayılı Kanunun 1923 sayılı Kanunla değişik 137 nci maddesinde askeri hâkim sınıfından general ve amiraller bakımından da eşit rütbedeki general ve amirallere bu madde ile tahsis olunan ek gösterge rakamlarının uygulanması kabul edilmiş olduğundan, halen tümgeneral, tümamiral rütbesinde bulunan Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare mahkemeleri Başkan ve üyelerinin ek göstergeleri birinci sınıf hâkim ve savcıların üstüne çıkmış olduğu ortadadır.

Böylece, 1975 yılından itibaren yeni düzen yargı mensupları arasında eşitliği bozmuş, bunun sonucu askeri ve sivil personel statüleri arasında dengesizlik yarattığı gibi, yargı mercileri yönünden de askeri yargı lehine bir fark yaratılmıştır.

Kaldı ki, 1923 sayılı Kanunla 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda yapılan bu değişiklik, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa da yansımış olduğundan, görevde iken olduğu gibi, emekliye ayrıldığında da, + 300, + 400, + 500, + 600 ek gösterge rakamları emeklilik yönünden de müktesep hak olarak alınmış olduğundan, yargı mensuplarının emekli aylık ve ikramiyeleri de farklılıklar arz eden bir duruma düşmüştür.

1923 sayılı Kanunla askeri personel yönünden bu tür ayrıcalıklar getirilirken, 1970 sayılı «1976 yılı Bütçe Kanunu» nun 51 nci maddesinde;

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 sayılı Kanunun 71 nci maddesi ile getirilen değişik ek maddeye göre verilecek iş güclüğü zammı, ayda 2 700 lira, iş riski zammı ayda 1 500 lira, mali sorumluluk tazmi-

natı ayda 900 lira ve teminindeki güçlük zammı ayda 4 500 lira olarak tespit edilmiştir. Görülüyor ki, yan ödemeler olarak bir memura toplam 9 600 liraya kadar ödeme yapılması imkân dahiline girmiş bulunmaktadır.

Konu ile ilgili ve 11 Haziran 1976 tarihli Resmî Gazetede ilan edilen 7/12070 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinde ayrıca Sağlık Hizmetleri Sınıfı ile Teknik Hizmetler Sınıfı yönünden % 50 oranında fazlalık kabul edilmiştir. Şöyle ki, söz konusu kararnamenin 5 nci maddesinin «a» bendinde;

Teknik Hizmetler Sınıfına dahil personelden 1976 yılı programında yer alan öncelikli yerlerde görev yapanlara, ilgili bölümlerinde gösterilen temininde güçlük zamlarında ilgili Bakanın onayı ile % 50 nispetine kadar ilave yapılacağı,

«b» bendinde ise;

Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirdiği yerlerde çalışan personel bölümlerinde gösterilen teminindeki güçlük zamlarına ilgili Bakanın onayı ile % 50 nispetine kadar ilave yapılacağı,

Kabul edilmiştir.

Bunun yanında, yine 1976 Bütçe Kanununun 52 nci maddesi ile; 1965 sayılı Üniversiteler Personel Kanununun 15 nci maddesine göre kuruluş ve gelişmesinde güçlük çekilen üniversite veya diğer öğretim kuruluşlarında öğretim veya üye ve yardımcılara maaşlarının % 80'i oranında ödenek verilmesi yanında birinci derecede üniversite ve öğretim kuruluşu olarak kabul edilen yerlerde profesörlere 7 500, doçentlere 5 500 ve asistanlara 2 500 lira (Kuruluş ve Gelişme Güçlüğü Ödenegi) verilmesi kabul edilmiştir.

Aynı şekilde, Bütçe Kanununun 53 ncü maddesi ile ders ücreti 125 - 50 lira arasında üniversite mensupları için kabul edilmiş bulunmaktadır.

Hâkim ve savcılar bu tür zam ve tazminatlardan yararlanmadıkları gibi, aynı şekilde ek gelir mahiyetinde olan vekâlet görevi, ikinci görev, fazla çalışma ücretleri gibi hükümler de aynı yargı mensuplarına uygulanmamaktadır.

Bu sebeplerle birinci sınıf hâkim ve savcılarla diğer derecedeki hâkim ve savcıların ek göstergeleri yeni bir şekilde bağlanarak adalet ve hakkaniyetin gereği ve yargı gücünün mahiyet ve amacına uygun bir seviyeye çıkarılmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ilk defa 1327 sayılı Kanunla eklenen ve daha sonraki tarihlerde Kanun Hükmündeki kararnameler ve nihayet 1897 sayılı Kanunla değişikliğe uğrayan ek geçici 8 nci maddenin yapısı; intibaklar için getirdiği esaslar bu defa da müessesenin mahiyetine uyduğu ölçüde muhafazaya çalışılmıştır.

Genel gerekçede belirtilen hususlar nazara alınarak;

1. 8 ve 7 nci derecenin kademelerinde bulunan yargı mensuplarının + 100 olan ek göstergesi bu teklif ile + 150'ye,

2. 6, 5 ve 4 ncü derecenin kademelerinde bulunanların ek göstergeleri + 150'den, + 200'e.

3. 3 ve 2 nci derecenin kademelerinde bulunanların ek göstergeleri + 200'den, + 250'ye,

4. 1 nci derecenin 1, 2, 3 ve 4 ncü kademelerinde bulunanların ek göstergeleri + 200'den, + 400'e.

5. Hâkimler Kanununa göre birinci sınıfa ayrılmış olup da, birinci sınıfta üç yılını bitirenler Yargıtaya seçilme hakkını iktisap ettiklerinden, bu hakkı muhafaza ettikleri sürece ek göstergeleri + 200'den, + 500'e, çıkarılmıştır.

Yargıtaya seçilme hakkını bilâhara kaybedenlerin ek göstergeleri bu tarihten itibaren 400 üzerinden hesap edilecektir.

6. Birinci sınıf hâkim ve savcıların ek göstergeleri de + 200'den + 600'e yükseltilmiş ve bu arada birinci derecenin son kademesi olan 1000 göstergesi tabiri yerine sadece birinci derecenin son kademe aylığı deyimi kullanılarak gösterge tablosunda bu yönde yapılacak değişikliğin bu maddede de yeni bir değişikliğe gerek olmadan aynen yansması sağlanmış bulunmaktadır.

Ayrıca, yargı görevi ifa eden vatandaşların aylık ve tazminatları arasında da adalet ve eşitlik temin edici ve bu hükümlere mütenazır hükümler sevk edilmiştir.

Tazminatlar, vergi, resim ve harçlardan muaf tutulmuştur. Zira, görevin özelliği, ağırlığı, maaştan ayrı bir tazminatı gerektirdiğine göre, vergiden ayrı tutulması da adalete ve hakkaniyete ve müessesenin mahiyetine ve sosyal ve ekonomik açıdan vergi hukukunun genel ilkelerine uygundur.

Yargıçların gördüğü görevlerin özelliği itibarıyla yıpratıcı olması ve dünya standartlarına göre bir yargıca düşen iş miktarının çok fazla bulunuşu ve bu nedenle; gece gündüz, Cumartesi, Pazar, bayram seyran demeden çalışmakta oluşları nedeniyle, bütün medeni dünyada olduğu gibi, yüksek bir hayat düzeyine değilse bile asgari geçimlerini temin edecek ve onurlarıyla yaşamalarını mümkün kılacak bir maaş ve tazminatın verilmesinde zaruret ve fayda vardır.

Anayasanın 7 nci maddesine göre, üç güçten biri olan yargının icra ve teşrii güçten ve bu gücün başlarından daha aşağı bir maaş ve tazminat alması, «güçler ayrılığı» prensibine de aykırıdır.

Bu nedenlerle, gösterge rakamlarında mütevazı bazı yükseltmeler yapılması uygun görülmüştür.

Gerek icra gücünün başı bulunan Başbakan ve bakanlara ve gerekse teşrii gücün başları olan makam sahiplerine makam tazminatı verilmekte bulunmaktadır. Bunlara mütenazır olarak ve temsil görev ve külfetlerini de bir ölçüde karşılamak üzere, yargının başı olan zatlara maaş ve tazminatlarının dışında makam tazminatı verilmesi öngörülmüştür.

Bu ödeneklerin de her türlü resim, harç ve vergiden muaf olması doğaldır.

Askeri yargının mahiyeten aynı görevleri yapması itibarıyla bu yasa hükümlerinden faydalanması hükmü getirilmiştir.

Anayasa hükmü gereği olarak yargıçlar için ayrı yasa gerektiğinden ve 657 sayılı Yasanın icranın emri ve kumandası altındaki memurları ilgilendirdiğinden, 657 sayılı Yasanın ek 8 nci maddesi hükmü ilga edilerek yeni ve müstakil bir yasa olarak tanzimi uygun görülmüştür.

Bu suretle, Anayasaya aykırı bir tatbikat sona erdirilmiş bulunmaktadır.

C. SENATOSU ADANA ÜYESİ KEMÂL SARIİBRAHİMOĞLU'NUN TEKLİFİ

Hâkim, Savcı Anayasa Mahkemesi, Danıştay ve Sayıştay Üyeleri, Anayasa Mahkemesi Raportör, Danıştay Raportör, Kanunsözcüsü ve Baş Yardımcıları ile Sayıştay Raportör ve Savcılarının Maaş ve Tazminatlarına Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — Anayasa Mahkemesi raportörleri ile hâkimlik ve savcılık mesleğinde, bu meslekten sayılan görevlerde bulunanların ve Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ile Sayıştay Savcı ve Yardımcılarının aylıkları, 657 sayılı Yasadaki esaslar gereğince; fiilen almakta buldukları aylıkların derecelerinin gösterge tablosunda, tekabül ettiği derecelere intibak ettirilmek suretiyle hesaplanır. 44 sayılı Kanunun 18 nci maddesinin son fıkrasındaki geçici raportörlere ilişkin ödenek hükmü mahfuzdur.

Bunların kademelerinin tespiti, intibaklarını esas alan ayhklarında geçirdikleri süre esas alınmak ve bu sürenin her bir yılı için bir kademe verilmek suretiyle yapılır. Artan yıl kesirleri girdikleri kademe geçmiş sayılır.

Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri, Danıştay ve Sayıştay kanunlarına göre birinci derece kadroda bulunanlar gösterge tablosunun birinci derecesinin son kademesi olan 1 000 göstergesine intibak ederler ve aylık ödemeleri bu gösterge rakamına ilave edilecek 600 rakamından sonra bulunacak sayıların belli katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.

Anayasa Mahkemesi raportörlerinin, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ile Sayıştay Savcı yardımcılarının aylık ve ödemeleri 9, 8 ve 7 nci dereceler kademelerinde bulunanlara o kademenin gösterge rakamına ilave edilecek 150; 6, 5 ve 4 nci derecenin kademelerinde bulunanlara o kademenin gösterge rakamına ilave edilecek 200; 3 ve 2 nci dereceler kademelerinde bulunanlara o kademenin gösterge rakamına ilave edilecek 250; 1 nci dereceler kademelerinde bulunanlara o kademenin gösterge rakamına ilave edilecek 300 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas tutularak yapılır.

Hâkimlik ve Savcılık mesleğinde olanlar ile bu meslekten sayılan görevde bulunanların aylık ödemeleri; 8 ve 7 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına ilave edilecek 150; 6, 5 ve 4 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına ilave edilecek 200; 3 ve 2 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına ilave edilecek 250; 1 nci derecenin 1, 2, 3 ve 4 nci kademelerinde bulunanlara o kademenin gösterge rakamına ilave edilecek 400; Hâkimler Kanununa göre 1 nci sınıfa ayrılmış olup da, 3 yılını bitirmiş ve özel kanuna göre Yargıtay üyeliğine seçilme hakkını kaybetmemiş olanlara buldukları derece ve kademenin gösterge rakamına ilave edilecek 500; 1 nci sınıf hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının aylık ödemeleri 1 nci derecenin son kademesine ilave edilecek 600 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonun da elde edilecek miktar esas tutularak yapılır.

MADDE 2. — 1 nci maddede sözü geçen unvan ve memuriyet sahiplerine; brüt aylık toplamlarının % 50'si nispetinde tazminat ödenir.

Bu maddeye göre ödenecek tazminat, her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

MADDE 3. — Ayrıca, Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay 1 nci Başkanları ile Yargıtay Baş Savcılarına, Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanları ile Danıştay Başkanın Sözcülerine ayda 1 500 TL., Daire Başkanlarına ve 1 nci Başkan Yardımcılarına ve Genel Sekreterlerine ayda 1 000 TL. makam ödeneği verilir. Bu ödenekler de her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

MADDE 4. — Askeri Yargı mensupları da, sıfat, derece ve kademelerinin bu Yasaya uygun artırımlarından faydalandırılırlar.

MADDE 5. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici maddesi ile bu Kanuna muhalif Yasa hükümleri mülğadır.

MADDE 6. — Bu Yasa 1 Mart 1977 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu Yasayı Maliye ve Adalet Bakanları yürüttür.

Ankara Milletvekili İsmail Hakkı Köylüoğlu'nun, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 Sayılı Kanunla Değişik Ek Geçici 8 nci Maddesinin 3 nci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi. (2/502)

Millet Meclisi Başkanlığına

4 nci Dönemde hükümsüz kalan 2/809 esas kayıt numaralı Kanun teklifimi yeniliyorum.
Gereğini saygıyla rica ederim.

26 . 1 . 1978

Ankara Milletvekili
İsmail Hakkı Köylüoğlu

Meclis Başkanlığına

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek geçici 8 nci maddesinin 3 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifimiz ile gerekçesi ilişikte sunulmuştur. Gereğine müsaadelerinizi saygı ile arz ederiz.

Antalya
İhsan Ataöv

Ankara
İ. Hakkı Köylüoğlu

Bahçesir
Cihat Bilgehan

Ankara
Fikri Pehlivanlı

Bilecik
Muzaffer Erdem

Bolu
Müfit Bayraktar

GEREKÇE

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 ve 1897 sayılı kanunlarla değiştirilen Ek Geçici 8 nci maddenin 3 ncü fıkrası ile, Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay başkan ve üyeleriyle Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başkanun sözcüsü, Sayıştay Savcısının aylıklarının düzenlendiği ve bunun Devlet Memurları Kanununa bağlı gösterge tablosunun birinci derecenin son kademe göstergesine eklenecek 200 sayısından sonra bulunacak sayının belli katsayısı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar olacağı belirtilmiştir.

Bu aylık miktar, gerek 1327, gerek 1897 sayılı kanunların yürürlüğe girdiği tarihte, en yüksek devlet memuru aylığına tekabül etmekte idi. Esasen tarihi gelişim itibarı ile de, kurulduklarından bu yana, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay müesseselerinin başkan ve üyelerinin aylıkları, görevlerinin önemi ve sorumlulukları nedeniyle, her dönemde, o dönemde yürürlükte bulunan mevzuat gereğince en üst düzeydeki (asker ve sivil) devlet memurları aylığı seviyesinde tutulmuştur.

Ancak 11 . 7 . 1975 gününde yürürlüğe konulan 3 . 7 . 1975 gün ve 1923 sayılı Kanunla değiştirilen 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 137 nci maddesinde, kıdemli albayların gösterge rakamlarına 200, tuğgeneral ve tuğamirallerin gösterge rakamlarına, 300, tümgeneral ve tümamirallerin gösterge rakamlarına 400, korgeneral ve koramirallerin gösterge rakamlarına 500, orgeneral ve oramirallerin gösterge rakamlarına 600 ek gösterge rakamı uygulanması kabul edilmiştir. Böylece sözü edilen 1923 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesine kadar Anayasamızın Yüksek Hâkim olarak nitelendirdiği Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay başkan ve üyeleri ile Sayıştay başkan ve üyelerine devlet memurları için kabul edilen en yüksek ek gösterge sayısı olan 200 sayısının uygulanması suretiyle eşitlik esası muhafaza edilmiş bulunmakta iken, 1923 sayılı Kanunla bu eşitlik bozulmuş, yüksek mahkemeler başkan ve üyeleri, aylıkları yönünden, kıdemli albay düzeyine indirilmiştir.

Öte yandan, 926 sayılı Kanunun 1923 sayılı Kanunla değişik 137 nci maddesinde askeri hâkim sınıfından general ve amiraller hakkında da eşit rütbedeki general ve amirallere bu madde ile tahsis olunan ek gösterge rakamlarının uygulanacağı kabul edilmiş olmasına göre, halen tuğgeneral ve tümgeneral rütbelerinde bulunan Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlarının ek göstergeleri, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay Başkanlarının üstüne çıkarılmış olduğu gibi, rütbe artışına göre bu farklılık üç katına kadar artabilecektir.

Böylece durum açık bir eşitsizliğe dönüşmüştür. Bu durumun askeri ve sivil personel statüleri arasındaki dengenin bozulması bir yana, görevi yönünden aynı durumda olan askeri ve sivil yüksek mahkemeleri yüksek hâkimleri arasında meydana getirdiği eşitsizliğin Anayasamızın 12 nci maddesi hükmüne uygunluğunu kabul etmek zordur.

Kaldı ki, 521 sayılı Danıştay Kanununun 8 nci maddesi gereğince, askeri personelden Danıştay Üyeliğine seçilecek olanların «tuğgeneral veya tuğamiral veya daha yüksek rütbelerde generallik veya amirallik» yapmış olmaları şarttır. Bu durumda general ve amiral rütbesinde olan askeri kişilerin daha aşağı bir aylıkla Danıştay Üyeliğine talip olmaları beklenemez ve kanunun bu maddesi fiilen işlemez hale gelir.

Aynı durumda Anayasa Mahkemesi için de varittir. General ve amiral rütbesinde bulunan bir asker kişi, Anayasa Mahkemesi Üyeliğine seçilse dahi daha aşağı aylıkta bulunan bu göreve fiilen gelmeyecektir.

Bu sebeplerle Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay Başkan ve üyeleri ile, Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başkanunsözcüsü, Sayıştay savcısının göstergelerinin emsallerine ve eşitlik esaslarına göre yeniden düzenlenmesi zorunlu hale gelmiş ve işbu kanun tasarısının 1 nci maddesi bu esasa göre hazırlanmıştır.

Tasarının 2 nci maddesi askerler arasında mevcut dengeyi bozmamak amacı ile konulmuştur.

Tasarının 3 ncü maddesi kanunun yürürlüğünü, eşitlik esaslarına uygun olarak 1923 sayılı Kanunla asker kişilerin aylıklarında yapılan değişikliğin yürürlük tarihi olan 1 . 3 . 1975 tarihinden geçerli olacağını tespit etmektedir.

ANKARA MİLLETVEKİLİ İSMAİL HAKKI KÖYLÜOĞLU'NUN TEKLİFİ

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 Sayılı Kanunla Değişik Ek Geçici 8 nci Maddesinin 3 ncü Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değiştirilen Ek Geçici 8 nci maddesinin 3 ncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay Başkan ve Üyeleri ile Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başkanunsözcüsü, Sayıştay Savcısının aylık ödemeleri, 1 000 gösterge rakamına ilave-ten ilave edilecek 600 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.

MADDE 2. — Birinci madde hükümleri yalnızca o maddede sayılanlar hakkında uygulanır.

MADDE 3. — Bu Kanun 1 . 3 . 1975 tarihinden geçerli olarak yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ankara Milletvekili İ. Hakkı Köylüoğlu ile 6 arkadaşının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici 8 nci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkralarının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi. (2/511)

Millet Meclisi Başkanlığına

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici 8 nci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkralarının değiştirilmesi hakkında kanun teklifimiz ile gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerinizi saygıyla arz ederiz.

Ankara Milletvekili
İ. Hakkı Köylüoğlu

Kahramanmaraş Milletvekili
Oğuz Söğütü

Kırşehir Milletvekili
Kılıç Sorgucu

Erzurum Milletvekili
Gıyasettin Karaca

Balıkesir Senatörü
Nejat Sarlıcalı

Hatay Milletvekili
Sabahattin Adalı

Manisa Milletvekili
Erkin Topkaya

G E R E K Ç E

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 ve 1897 sayılı kanunlarla değiştirilen ek geçici 8 nci maddesinin 3 ncü fıkrası ile, Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri, Yargıtay, Danıştay, Yüksek Hâkimler Kurulu, Sayıştay Başkan ve üyeleri ile Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başkanunsözcüsü, Sayıştay Savcısının aylıklarının düzenlendiği ve bunun Devlet Memurları Kanununa bağlı gösterge tablosunun birinci derecenin son kademe göstergesine eklenecek 200 sayısından sonra bulunacak sayının belli katsayısı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar olacağını belirtildiği malûmlardır.

Bu aylık miktar, gerek 1327, gerek 1897 sayılı kanunların yürürlüğe girdiği tarihte, en yüksek Devlet memuru aylığına tekabül etmekte idi. Esasen tarihi gelişim itibarıyla da kurulduklarından bu yana, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Yüksek Hâkimler Kurulu ve Sayıştay müesseselerinin başkan ve üyelerinin aylıkları, görevlerinin önemi ve sorumlulukları nedeniyle, her dönemde, o dönemde yürürlükte bulunan mevzuat gereğince en üst düzeydeki Devlet memurları aylığı seviyesinde tutulmuştur.

Ancak, 11 . 7 . 1975 gününde yürürlüğe konulan 3 . 7 . 1975 gün ve 1923 sayılı Kanunla değiştirilen 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 137 nci maddesinde, kıdemli albayların gösterge rakamlarına 200, tuğgeneral ve tuğamirallerin gösterge rakamlarına 300, tümgeneral ve tümamirallerin gösterge rakamlarına 400, korgeneral ve koramirallerin gösterge rakamlarına 500, orgeneral ve oramirallerin gösterge rakamlarına 600 ek gösterge rakamı uygulanması kabul edilmiştir. Böylece sözü edilen 1923 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesine kadar Anayasamızın yüksek hâkim olarak nitelendirdiği Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Yüksek Hâkimler Kurulu Başkan ve üyeleri ile Sayıştay Başkan ve üyelerine Devlet memurları için kabul edilen en yüksek gösterge sayısı olan 200 sayısının uygulanması suretiyle eşitlik esası muhafaza edilmiş bulunmakta iken, 1923 sayılı Kanunla bu eşitlik bozulmuş, Yüksek Mahkemeler Başkan ve üyeleri, aylıkları yönünden kıdemli albay düzeyine indirilmiştir.

Öte yandan, 926 sayılı Kanunun 1923 sayılı Kanunla değişik 137 nci maddesinde askeri hâkim sınıfından general ve amiraller hakkında da eşit rütbedeki general ve amirallere bu madde ile tahsis olunan ek gösterge rakamlarının uygulanacağı kabul edilmiş olmasına göre, halen tuğgeneral ve tümgeneral rütbelerinde bulunan Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi başkanlarının ek göstergeleri, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Yüksek Hâkimler Kurulu ve Sayıştay başkanlarının üstüne çıkarılmış olduğu gibi, rütbe artışına göre bu farklılık 3 katına kadar artabilecektir.

Böylece durum açık bir eşitsizliğe dönüşmüştür. Bu hal askeri ve sivil personel statüleri arasındaki denge- nin bozulması bir yana, görevi yönünden aynı durumda olan askeri ve sivil yüksek mahkemelerin yüksek hâkimleri arasında meydana getirdiği eşitsizliğin Anayasanın 12 nci maddesi hükmüne uygunluğunu kabul etmek zordur.

Kaldı ki, 521 sayılı Danıştay Kanununun 8 nci maddesi gereğince, askeri personelden Danıştay üyeliğine seçilecek olanların «tuğgeneral veya tuğamiral veya daha yüksek rütbelerde generallik veya amirallik» yapmış olmaları şarttır. Bu durumda general ve amiral rütbesinde olan askeri kişilerin daha aşağı bir aylıkla Danıştay üyeliğine talip olmaları beklenemez ve Kanunun bu maddesi fiilen işlemez hale gelir.

Aynı durum Anayasa Mahkemesi için de varittir. General veya amiral rütbesinde bulunan bir asker kişi, Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilse dahi daha aşağı aylıkta bulunan bu göreve fiilen gelmeyecektir.

Bu sebeplerle Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri, Yargıtay, Danıştay, Yüksek Hâkimler Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başkanunsözcüsü, Sayıştay Savcısının göstergelerinin emsallerine ve eşitlik esaslarına göre yeniden düzenlenmesi zorunlu hale gelmiştir.

Ancak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 ve 1897 sayılı kanunlarla değiştirilen ek geçici 8 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair yasa teklifinin, Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri, birinci sınıf hâkim ve savcılar, Danıştay ve Sayıştay başkan ve üyeleri ile Danıştay Başkanunsözcüsü dışında hâkimlik ve savcılık mesleğinde olanlar ile bu meslekten sayılan görevlerde bulunanları ve Anayasa Mahkemesi raportörleri ile Danıştay ve Sayıştay meslek mensuplarının ve Sayıştay savcı yardımcılarını da kapsayacak şekilde düzenlenmesi zorunlu görülmektedir.

1923 sayılı Kanunla değiştirilen 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 137 nci maddesi ile getirilmiş riçhanlı durumla bozulan dengeye karşılık yalnız Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri, Yargıtay, Danıştay, Yüksek Hâkimler Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Danıştay Başkanunsözcüsü, Sayıştay savcısına munhasır kalacak şekilde düzenleme yapılmasının, adalet örgütünde hizmet görenler arasında ayrıcalık yaratacağı ve bu durumun hizmeti olumsuz yönde etkileyeceği kanaat ve sonucuna varıldığından, ek göstergelerdeki artışın kademeli olarak tüm hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile bu meslekten sayılanlara ve Anayasa Mahkemesi raportörleri ile Danıştay ve Sayıştay meslek mensuplarına ve Sayıştay savcı yardımcılarına teşmili uygun ve zorunlu görülmüş ve bu kanun teklifinin birinci maddesi bu esasa göre hazırlanmıştır.

Teklifin 2 nci maddesi; Kanunun yürürlüğünün, eşitlik esaslarına uygun olarak 1923 sayılı Kanunla asker kişilerin aylıklarında yapılan değişikliğin yürürlük tarihi olan 1 . 3 . 1975 tarihinden geçerli olması gerekmekte ise de, aradan geçen uzun süre nedeniyle ve ilk teklifin yapıldığı tarih gözetilerek 1 . 3 . 1977 tarihinin esas alınması uygun görülmüştür.

Teklifin 3 ncü maddesi yürütmeye dairdir.

ANKARA MİLLETVEKİLİ İSMAİL HAKKI KÖYLÜOĞLU VE 6 ARKADAŞI'NIN TEKLİFİ

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 Sayılı Kanunla Değişik Ek Geçici 8 inci Maddesinin 3 ve 4 ncü Fıkralarının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değiştirilen Ek Geçici 8 inci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri, Yargıtay, Danıştay ve Yüksek Hâkimler Kurulu ve Sayıştay başkan ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Baş kanun sözcüsü ve Sayıştay Savcısının aylık ödemeleri; birinci derecenin son kademesine eklenecek 600 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.

Hakimlik ve savcılık mesleğinde olanlar ile bu meslekten sayılan görevlerde bulunanların aylık ödemeleri; 8 ve 7 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 150; 6,5 ve 4 ncü derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 200; 3 üncü ve 2 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 300; 1 inci derecenin kademelerinde bulunanlara, buldukları derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 400; Hâkimler Kamununa göre birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilmiş olup da 1 nci derece aylığını almış ve bu derecede üç yılını bitirmiş olanlara, buldukları derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 500 sayısından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.

terge ayrılmalarına karar verilmiş olupta 1 inci derece aylığını almış ve bu derecede üç yılını bitirmiş olanlara, buldukları derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 500 sayısından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.

Anayasa Mahkemesi raportörleri, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ile Sayıştay Savcı yardımcılarının aylık ödemeleri; 9,8 ve 7 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 150; 6,5 ve 4 ncü derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 200; 3 üncü ve 2 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 300; 1 nci derecenin kademelerinde olanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 400; Danıştay Kanununa göre Danıştay üyeliği, Sayıştay Kanununa göre Sayıştay üyeliği seçimine girme hakkını kazanmış olupta 1 inci derece aylığını almış ve bu derecede (3) yılını bitirmiş olanlara, buldukları kademenin gösterge rakamına eklenecek 500 sayısından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.

MADDE 2. — Bu Kanun 1.3.1977 tarihinden geçerli olarak yayımı tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Adalet Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/161
Karar No. : 57

21 E 6 E 1978

Yüksek Başkanlığa

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici 8 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı, Adalet, Maliye bakanlıkları ile yüksek yargı organlarının temsilcilerinin katılımı ile Komisyonumuzda incelenip görüşüldü.

Komisyonumuz aynı mahiyetteki bir tasarımı bu konudaki diğer tekliflerle birlikte daha önce görüşmüş ve 40 sayılı karar raporunu, Plan Komisyonuna gönderilmek üzere 27 . 4 . 1978 tarihinde Yüksek Başkanlığa sunmuştu.

Tasarı Plan Komisyonunda görüşüldükten sonra Hükümetçe geri alınmış ve 8 nci maddenin 3 ncü fıkrasında bir değişiklik yaparak (birinci sınıf hâkim ve savcılar) deyimi yerine (Yargıtay Başkan ve üyeleri ile başsavcı) deyimleri ilâve edilmiştir. Ayrıca 2 nci madde ile bu Kanunda sadece 1 nci maddede sayılanların yararlanabileceklerine dair hükümler getirilmiştir.

Komisyonumuz, bu tasarı hakkında görüşünü ortaya koymuştur. Bu görüşün değiştirilmesini gerektiren herhangi bir neden görmediğinden eski kabul etmiş olduğu 1 nci madde metnini yeniden 1 nci madde olarak kabul etmiştir.

Tasarının 2,3 ve 4 ncü maddeleri uygun görülerek aynen benimsenmiştir.

Raporumuz havalesi gereğince Plan Komisyonuna gönderilmek üzere şaygıyla sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı ve

Bu Rapor Sözcüsü

Ankara

İsmail Hakkı Köylüoğlu

Çorum

2 nci maddenin düzenleniş

biçimine karşıyım

M. Kemal Biberoğlu

Sivas

Tevfik Koraltan

Kâtip

Denizli

Mustafa Kemal Aykurt

Kahramanmaraş

Hüseyin Doğan

Trabzon

Lütfi Göktaş

Zonguldak

Burhan Karaçelik

Afyonkarahisar

Hasan Akkuş

Kırşehir

Doğan Güneşli

Uşak

M. Selâhattin Yüksel

Bütçe Plan Komisyonu Raporu

Millet Meclisi

Bütçe Plan Komisyonu

Karar No. : 1/161, 2/121, 2/314, 2/502, 2/511

23 . 6 . 1978.

Karar No. : 39

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuza sevk edilen «657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici 8 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı; Yozgat Milletvekili Mevlüt Güngör Erdinç'in, hâkim, savcı, Anayasa Mahkemesi, Danıştay ve Sayıştay meslek mensuplarının ve Anayasa Mahkemesi raportör, Danıştay raportör, kanunsözcüsü ve başyardımcıları ile, Sayıştay savcı ve yardımcılarının maaş ve tazminatlarına ilişkin yasa önerisi; Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, hâkim, savcı, Anayasa Mahkemesi, Danıştay ve Sayıştay üyeleri, Anayasa Mahkemesi raportör, Danıştay raportör, kanunsözcüsü ve başyardımcıları ile, Sayıştay raportör ve savcılarının maaş ve tazminatlarına ilişkin kanun teklifi; Ankara Milletvekili İsmail Hakkı Köylüoğlu'nun 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici 8 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi; Ankara Milletvekili İsmail Hakkı Köylüoğlu ile 6 arkadaşının 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici 8 nci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkralarının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi» ile önhavalesi uyarınca Adalet Komisyonu raporu, Adalet ve Maliye bakanlıkları, ile, Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay başkanlıkları temsilcilerinin de katıldığı toplantıda incelendi ve görüşüldü.

Devletin üç temel gücünden birisini oluşturan yargı ve yargı mensuplarına ilişkin hükümler, bir bütün halinde Anayasanın 3 ncü bölümünde özel olarak düzenlenmiştir. Buna göre yargı bir bütündür. Yargıda yalnız adli, askeri ve idari olmak üzere görev bölümü vardır. Anayasanın 134 ncü maddesinde, hiçbir ayırım yapılmaksızın tüm hâkimlerin niteliklerinin, hak ve ödevlerinin, aylık ve ödeneklerinin, mahkemelerin bağımsızlığı esasına göre kanunla düzenleneceği ve yargı görevini yapanların kanunlarda belirtilenlerden başka genel ve özel hiçbir görev alamayacakları açıkça hüküm altına alınmış bulunmaktadır. Kaldı ki, yargı mensuplarına yasalarla verilen çok sınırlı görevler dahi yargı erkinin kullanılması ile ilgilidir.

Yargı gibi çok kutsal ve yüce bir görev yapan hâkimlerin, mali yönden de tam bir güvenceye kavuşturulmaları Anayasa buyruğudur.

Diğer bütün devletlerde olduğu gibi, Türk Devletinde de çok eski devirlerden beri yargıya ve yargı mensuplarına ayrı bir önem verilmiş ve bu önem Anayasa ve yasalarda açıkça ifadesini bulmuştur. Nitekim, sivil - asker tüm yargı mensuplarının aylık ve ödenekleri 1947 yılından beri, diğer kamu görevlilerinden ayrı olarak, 5017, 6775, 661, 1871 ve 1903 sayılı yasalarla düzenlenmiştir. Ancak, değişen ekonomik koşullar sözü edilen yasalarla sağlanan olanakların etkinliğini önemli ölçüde azalttığından, gerek Hükümet programında ve gerekse çeşitli siyasi partilere mensup parlamenterler tarafından verilen yasa önerilerinde, tüm yargı mensuplarının mali güvencelerinin yeniden düzenlenmesi özellikle öngörülmüştür.

Bu düşüncelerin ışığı altında Komisyonumuz tasarı ve önerileri birlikte değerlendirerek, Adalet Komisyonu metnini esas alarak maddeleri görüşmüştür.

1. Adalet Komisyonu metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

2. Tasarının 2 nci maddesindeki «1 nci madde hükümleri yalnızca o maddede sayılanlar hakkında uygulanır.» hükmü, kanun yapma tekniğine uygun olmadığı gibi, Anayasanın yargı bütünlüğü ilkesini de zedeleyici nitelikte olduğu görülmüştür.

2 nci madde hükmünün tasarıda yer almaması halinde, 1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanununun 42 nci ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 80 nci maddeleri uyarınca askeri yüksek yargı mensupları, Yargıtay Başkan ve üyelerinin alacakları ek göstergeden doğrudan doğruya yararlanacaklardır.

Anayasanın 132 nci maddesi gereğince yargı bir bütün olduğuna ve askeri hâkimler de 134 ncü maddede ki hâkimlik niteliklerine sahip olduklarına göre tasarı da, askeri hâkimlerle ilgili bir düzenlemenin getirilmesi, yalnız sivil ve askeri yargı mensupları arasında değil, aynı zamanda askeri hâkimler arasında da büyük bir ayırımı neden olacaktır.

Böyle bir durum Anayasanın yukarıda anılan hükümlerine ve 12 nci maddedeki eşitlik ilkesine aykırı olacağından ve şimdiye kadar yapılan eşit ve birlikte uygulamalar da gözönünde tutularak, askeri hâkimlerin her türlü personel hukukunu düzenleyen bağımsız ve özel nitelikteki 357 sayılı yasalarında değişiklik yapılincaya kadar, bunların da tasarı kapsamına alınmaları,

Askeri hâkimler, aynı zamanda rütbeli kişi olduklarından ve kendi özel yasalarında değişiklik yapılincaya kadar, rütbeler karşılığı olan derece ve kademelerden aylık almaya devam etmeleri gerektiğinden maddeye konulan rütbe ve gösterge tablosu deyimleri ile bunların halen aylık almakta oldukları rütbe ve onun karşılığı olan derece ve kademeleri gösteren gösterge tablosunun amaçlandığının anlaşılmasını sağlamak düşüncesiyle 2 nci madde yeniden düzenlenmiştir.

3. Tasarının 3 ncü maddesi mali konulara ilişkin yasaların yürürlük tarihinden itibaren hüküm ifade etmesi ilkesine uygun olarak, «Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer» şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

4. Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun olurlarının sağlanması için, Yüksek Başkanlığa sunulur.
Saygılarımızla,

Başkan
Tekirdağ
Yılmaz Alpaslan

Başkanvekili
Bu Raporun Sözcüsü
Aydın
Muharrem Sökeli

İstanbul
Sevil Korum
İmzada bulunamadı

Adana
M. Kemal Küçüktepepınar
İmzada bulunamadı

Adıyaman
Abdurrahman Ünsal

Artvin
Mehmet Balta
İmzada bulunamadı

Balikesir
Necati Cebe

Bolu
Müfit Bayraktar

Bolu
Halûk Karabörklü

Çorum
Aslan Topçubaşı

Diyanbakar
M. Yaşar Göçmen

Eskişehir
İsmet Anı

İstanbul
Ali Nejat Ölçen

İstanbul
Metin Tüzün

İzmir
Muhallifin
Süleyman Genç

Kars
Doğan Araslı

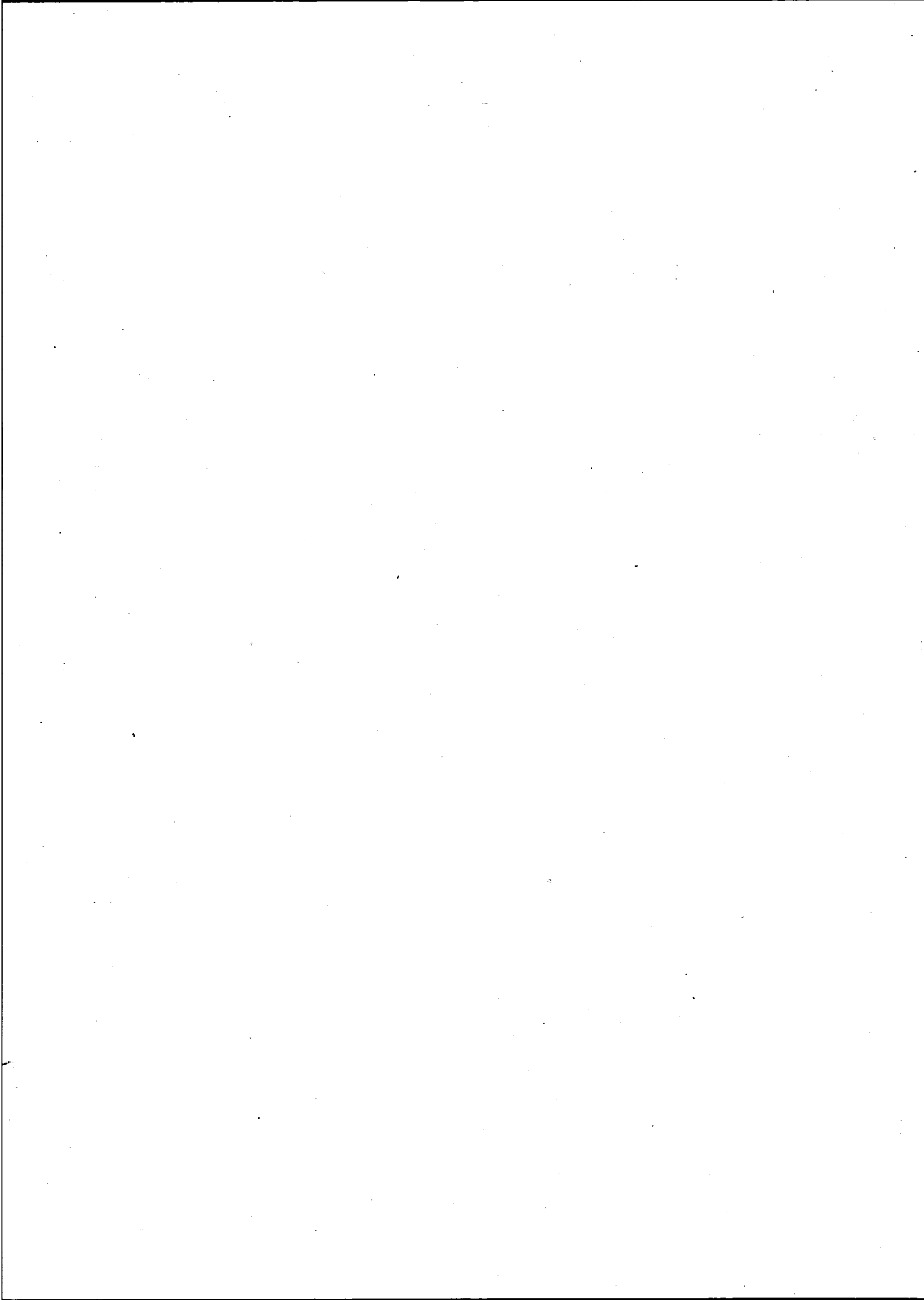
Manisa
Sümer Oral

Ordu
Bilâl Taramoğlu

Samsun
İ. Etem Kılıçoğlu

Siirt
M. Nebil Oktay
İmzada bulunamadı

Sivas
Azimet Köylüoğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 Sayılı Kanunla Değişik Ek Geçici 8 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değiştirilen ek geçici 8 nci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri, Yargıtay Başkan ve üyeleri ile Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay ve Sayıştay Başkan ve üyeleri ile Danıştay Başkanunsözcüsü ve Sayıştay savcısının aylık ödemeleri, birinci derecenin son kademesine ilave edilecek 600 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayısı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.»

«Hâkimlik ve savcılık mesleğinde olanlar ile bu meslekten sayılan görevlerde bulunanlarla Anayasa Mahkemesi raportörleri, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ile Sayıştay savcı yardımcılarının aylık ödemeleri; 9, 8 ve 7 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara o derece ve kademelerin gösterge rakamlarına eklenecek 150; 6, 5 ve 4 ncü derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamlarına eklenecek 200; 3 ve 2 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamlarına eklenecek 300; 1 nci derecenin kademelerinde bulunanlara o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 400; Hâkimler Kanununa göre birinci sınıf hâkim ve Cumhuriyet Savcılığına ayrılmalarına karar verilmiş olup da 1 nci derece aylığını almış olanlar ile Danıştayve Sayıştay kanunlarına göre Danıştay ve Sayıştay meslek mensuplarından üyeliğe seçilme hakkını kazanmış ve 1 nci derece aylığını almış olanlara, buldukları derece ve kademenin gösterge rakamına ilave edilecek 500 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayısı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.»

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

«657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 Sayılı Kanunla Değişik Ek Geçici 8 nci Maddesinin 3 ve 4 ncü Fıkralarının değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı»

MADDE 1. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 sayılı Kanunla değiştirilen ek geçici 8 nci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Anayasa Mahkemesi asıl ve yedek üyeleri; Yargıtay Başkan ve üyeleri ile C. Başsavcısı birinci sınıf hâkim ve Cumhuriyet savcıları, Danıştay ve Sayıştay Başkan ve üyeleri ile Danıştay Başkanun-sözcüsü ve Sayıştay Savcısının aylık ödemeleri, birinci derecenin son kademesine ilave edilecek 600 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.»

«Hâkimlik ve savcılık mesleğinde olanlar ile bu meslekten sayılan görevlerde bulunanlarla Anayasa Mahkemesi raportörleri, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ile Sayıştay savcı yardımcılarının aylık ödemeleri; 9, 8 ve 7 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara o derece ve kademelerin gösterge rakamlarına eklenecek 150; 6, 5 ve 4 ncü derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamlarına eklenecek 200; 3 ve 2 ncü derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamlarına eklenecek 300; 1 nci derecenin kademelerinde bulunanlara o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 400; Hâkimler Kanununa göre birinci sınıf hâkim ve Cumhuriyet Savcılığına ayrılmalarına karar verilmiş olup da 1 nci derece aylığını almış olanlar ile Danıştay ve Sayıştay kanunlarına göre Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ile Sayıştay savcı yardımcılarında üyeliğe seçilme hakkını kazanmış ve 1 nci derece aylığını almış olanlar, buldukları derece ve kademelerin gösterge rakamına ilâve edilecek 500; Hâkimler Kanununa göre birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilmiş olup da 1 nci derece aylığını almış ve bu derecede yedi yılını ikmal etmiş ve Yargıtay üyeliğine seçilme hakkını kaybetmemiş olanlarla, Danıştay ve Sayıştay kanunlarına göre üye seçilme hakkını kazanmış ve 1 nci derece aylığını almış meslek mensuplarından bu derecede yedi yılını ikmal etmiş ve üyeliğe seçilme hakkını kaybetmemiş olanla-

PLAN KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 1897 Sayılı Kanunla Değişik Ek Geçici 8 nci Maddesinin 3 ve 4 ncü Fıkralarının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Adalet Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 2. — Birinci maddede hükümleri, yalnızca o maddede sayılanlar hakkında uygulanır.

MADDE 3. — Bu Kanun 1 . 3 . 1978 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

14 . 6 . 1978

Başbakan	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
B. Ecevit	Başbakan Yardımcısı	Başbakan Yardımcısı	Başbakan Yardımcısı
Devlet Bakanı	O. Eyüboğlu	Prof. Dr. Feyzioğlu	Dr. F. Sükan
H. Çetin	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
Devlet Bakanı	E. Akova	Dr. L. Doğan	S. Yıldız
A. R. Septioğlu	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
Milli Savunma Bakanı	M. Kılıç	A. Şener	M. Can
H. E. Işık	İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
Milli Eğitim Bakanı	İ. Özaydınlı	Prof. G. Ökçün	Z. Müezzinoğlu
N. Uğur	Bayındırlık Bakanı	Ticaret Bakanı	Sağ ve Sos. Yar. Bakanı
Güm. ve Tekel Bakanı	S. Elçi	T. Köprülüler	Dr. M. Tan
T. Mataracı	Ulaştırma Bakanı	Gıda-Tar. ve Hay. Bakanı	Çalışma Bakanı
Sanayi ve Tek. Bakanı	G. Öngüt	M. Yüceler	A. B. Ersoy
O. Alp	İşletmeler Bakanı	En. ve Tabii Kay. Bakanı	Turizm ve Tan. Bakanı
İmar ve İskân Bakanı	Prof. Dr. K. Bulutoğlu	Doç. Dr. D. Baykal	A. Coşkun
A. Karaaslan	Köy İşleri ve Koop. Bakanı	Orman Bakanı	Gençlik ve Spor Bakanı
Sosyal Güvenlik Bakanı	A. Topuz	V. İlhan	Y. Çakmur
H. İşgüzar	Kültür Bakanı	Yerel Yönetim Bakanı	M. Özdemir
	Doç. Dr. A. T. Kışlalı		

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ra buindikları derece ve kademenin gösterge rakamına ilave edilecek 600 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.»

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — «Kendi özel kanunlarında değişiklik yapılmaya kadar; askeri hakimlerin aylık ödemeleri, gösterge tablosunda rüfbeleri karşılığında gösterilen 9, 8 ve 7 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 150; 6, 5 ve 4 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 200; 3 ve 2 nci derecelerin kademelerinde bulunanlara, o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 300; 1 nci derecenin kademelerinde bulunanlara o derece ve kademelerin gösterge rakamına eklenecek 400; birinci sınıf askeri hâkimlere, buindikları derece ve kademenin gösterge rakamına eklenecek 500 rakamından sonra bulunacak sayının belli katsayı ile çarpılması sonunda elde edilecek miktar esas alınarak yapılır.»

«1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanununun 42 nci ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdarî Mahkemesi Kanununun 80 nci maddesi gereğince bu Kanunun 1 nci maddesi kapsamına girenlere ilişkin hükümler saklıdır.»

MADDE 3. — Bu Kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Tasarının 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

